

تاثیر خروج شرکت‌های غربی از روسیه

فروردین ۱۴۰۱

شرایط فعلی شرکت‌های بین‌المللی نفت و گاز در روسیه

- حمله روسیه به اوکراین سبب اوج‌گیری خشم جهانی و ترس شرکت‌های غربی از سرمایه‌گذاری در این کشور شد به نحوی که بسیاری از شرکت‌ها اعلام کردند که از روسیه خارج خواهند شد. این موضوع همچنین سبب شد تا آمریکا و اتحادیه اروپا تحریم‌هایی را علیه اشخاص و شرکت‌های حوزه نفت و گاز روسیه اعمال کنند.
- پیش از حمله به اوکراین و خروج شرکت‌های بین‌المللی نفت و گاز (IOCs)، حدود ۲.۵ میلیون بشکه در روز از کل تولیدات نفت و گاز روسیه در اختیار آن‌ها بود. این عدد برای سال ۲۰۲۱ که کل تولیدات معادل ۲۳.۵ میلیون بشکه در روز بود برابر با چیزی حدود ۱۱ درصد است.
- همه تولیدات شرکت BP از سهام ۱۹.۷۵ درصدی Rosneft و بیش از ۵۰ درصد تولیدات شرکت TotalEnergies از سهام ۱۹.۴ درصدی از سهام Novatek حاصل می‌شود.
- شرکت BP بیشترین equity تولید را در اختیار دارد ولی کنترل مستقیم آن روی بحث operating بسیار کم است. این در حالی است که شرکت TotalEnergies کنترل مستقیم روی پروژه Yamal LNG دارد.
- شرکت Wintershall DEA به‌طور مستقیم روی میدان Yuzhno Russkoye و سرمایه‌گذاری مشترک Achimgaz کنترل دارد. جایگاه چهارم شرکت‌های خارجی در اختیار Shell است که مستقیماً روی Sakhalin 2 و Salym Petroleum JV کنترل دارد. شرکت ExxonMobil نیز ۳۰ درصد سهام Sakhalin 1 را در اختیار دارد.
- نکته جالب توجه آن است که از ۱۷ شرکت برتر، ۱۰ شرکت آسیایی هستند که در مجموع حدود ۱۸ درصد از کل تولید را تشکیل می‌دهند.

واکنش و تاثیر خروج شرکتهای بین‌المللی نفت و گاز

- پس از حمله روسیه به اوکراین، شرکتهای بزرگ بین‌المللی نفت و گاز با انتشار بیانیه‌هایی فوراً نسبت به این موضوع واکنش نشان دادند و بیان کردند که زمان‌بندی خود جهت خروج از روسیه را به زودی اعلام می‌کنند. البته باید تفاوت بین این بیانیه‌ها را نیز لحاظ کرد. از آنجا که تعداد این دست شرکت‌ها زیاد است، در ادامه به بررسی مفصل سه شرکت بزرگ و بررسی مختصر چند شرکت دیگر می‌پردازیم.

BP

- دو عضو اصلی BP که در هیات‌مدیره Rosneft نیز حضور داشتند اخیراً از سمت خود در شرکت روسی استعفا داده‌اند تا خروج BP جدی‌تر شود. البته باید در نظر گرفت که این افراد تا چه حدی در تصمیمات استراتژیک سازمان تاثیرگذار بودند.
- بزرگترین خروج مربوط به BP خواهد بود. در سال ۲۰۲۱، حدود ۲.۷ میلیارد دلار از کل سود ۱۲.۸ میلیارد دلاری این شرکت از محل حضور در روسیه تامین شده است (چیزی حدود ۲۱ درصد).
- چون مشتری خاصی برای خرید سهام BP وجود ندارد، پس Rosneft شاهد افت در دارایی خواهد شد.
- نکته مهم آن است که Rosneft حتی بدون BP نیز قادر است تا تولید از میادین اصلی خود را حفظ کند، ولی در میادینی که شرایط زمین‌شناسی سخت‌تری دارند دچار مشکل خواهد شد. البته این میادین عمدتاً در قالب سرمایه‌گذاری‌های مشترک کوچک با تولیدات کم هستند؛ بنابراین بعید است که خروج BP در کوتاه‌مدت و میان‌مدت تاثیر قابل‌توجهی روی تولیدات روسیه داشته باشد.

واکنش و تاثیر خروج شرکتهای بین‌المللی نفت و گاز

TotalEnergies

- این شرکت اعلام کرده است به تدریج فعالیت‌های خود را در روسیه تعلیق خواهد کرد. آن‌ها همچنین بیان کردند که ضمن همدردی و اتحاد با اوکراین، به تحریم‌های اتحادیه اروپا پایبند خواهند بود.
- علاوه بر آن، از آنجایی که این شرکت ۲۰ درصد از Yamal LNG را در اختیار دارد، قصد دارد که تا مادامی که اتحادیه اروپا فکر می‌کند به گاز روسیه نیاز دارد به تحویل LNG روسیه ادامه دهد و قصد ندارد که فعلاً سهم ۱۹.۴ درصدی خود از Novatek را واگذار کند.
- شاید یکی از دلایل تفاوت توتال انرژیز با سایر شرکت‌ها در آن باشد که Novatek شرکتی غیردولتی است که نه در ۲۰۱۴ و نه در سال جاری جزء شرکت‌های تحریمی اتحادیه اروپا قرار نگرفته است. البته Novatek از طرف آمریکا تحریم است ولی مانع فعالیت‌های حوزه سرمایه‌گذاری، فراهم کردن تکنولوژی و فعالیت‌های مشاوره‌ای نیست. این در حالی است که عمده فعالیت‌های شرکت فرانسوی را همین دو بخش دربر می‌گیرد؛ به‌ویژه برای پروژه Yamal LNG که نخستین پروژه بزرگ نواتک است.
- توتال انرژیز قول داده است که هیچ‌گونه سرمایه‌گذاری جدیدی در روسیه انجام ندهد؛ حتی در سهم ۱۰ درصدی خودش از Arctic LNG 2 که در حال حاضر در فاز توسعه است. وام ۵۰۰ میلیون یورویی این پروژه که توسط بانک ایتالیایی تامین شده است نیز تعلیق خواهد شد.
- جایگزین‌های شرکت فرانسوی احتمالاً از آسیا و خود نواتک خواهد بود (شبیه اتفاقی که در ۲۰۱۴ رخ داد). خروج توتال به‌طور حتم به پروژه ضربه خواهد زد.

واکنش و تاثیر خروج شرکتهای بین‌المللی نفت و گاز

Wintershall DEA

- این شرکت که خودش تابعه شرکتهای BASF است احتمالا بیش از سایرین تحت تاثیر خواهد بود زیرا تقریبا ۵۰ درصد از تولید نفت و گاز آن و ۲۴ درصد از جریان آزاد نقدینگی (free cash flow) شرکت از سرمایه‌گذاری در پروژه‌های Yuzhno Russkoye و Achimgaz JV می‌آید.
- این شرکت صرفا درباره شرایط موجود ابراز نگرانی کرده و اعلام کرده است که پروژه جدیدی در روسیه نخواهد داشت و همچنین تراکنش‌های مالی را در داخل و خارج روسیه متوقف می‌کند ولی اعلام نکرده است که تجهیزات (asset) اصلی خودش را از روسیه خارج می‌کند.
- شریک روسی این شرکت، Gazprom است که با توجه به تجربه سال‌ها تولید از این میدان، بعید است که حتی در صورت خروج Wintershall DEA از روسیه، تولید از این میدان ضربه بخورد. Gazprom در حال حاضر هم تمام عملیات تولید را پیش می‌برد و هم برای بازاریابی گاز در کشورهای روسیه تحریم نکرده‌اند تلاش می‌کند.

واکنش و تاثیر خروج شرکتهای بین‌المللی نفت و گاز

Shell

- شرکت در بخش operating پروژه Sakhalin 2 نقش پررنگی دارد. تولیدات Sakhalin 2 در ادامه ۲۰۲۲ ثابت باقی می‌ماند ولی از آنجا که Gazprom تجربه کمی در پروژه‌های LNG دارد و همچنین بخاطر عدم دسترسی به تجهیزات شل، این پروژه در میان‌مدت با افت شدید مواجه خواهد شد.
- تولید از میادین نفتی که Shell در آن‌ها حضور دارد توسط Gazpromneft با قدرت ادامه خواهد داشت.

OMV

- بخشی از میدان Yuzhno Russkoye برای این شرکت است که حدوداً ۲۲ درصد از کل تولیدات آن را تشکیل می‌دهد. خروج شرکت اتریشی از این میدان توسط Gazprom جبران شده و پروژه ضربه نخواهد خورد.
- ولی میدان Urengoy Achimov که میدان پیچیده‌تری است و نیاز به سرمایه‌گذاری قابل‌توجهی دارد در میان مدت دچار مشکل خواهد شد.

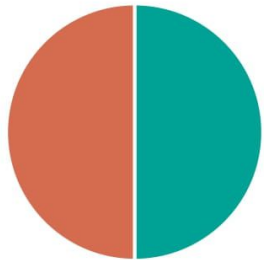
ExxonMobil

- تنها کاندید پس از خروج این شرکت از پروژه Sakhalin 1 شرکت Rosneft است که به دلیل تجربه محدود در بخش Offshore توان لازم را ندارد پس پروژه آسیب خواهد دید.

واکنش و تاثیر خروج شرکت‌های خدمات حفاری

- شرکت‌های خدمات حفاری نقشی انکارناپذیر در رشد صنعت نفت و گاز روسیه در دو دهه اخیر داشته‌اند. اگرچه عمده تمرکز رسانه‌ها روی خروج شرکت‌های بین‌المللی بزرگ است، خروج این شرکت‌ها نیز می‌تواند ضربه بزرگی به روسیه وارد کند.
- در زیر میزان وابستگی نفت و گاز روسیه به تکنولوژی‌های این شرکت‌ها را می‌بینید:

استخراج از ذخایر با
دسترسی بسیار سخت

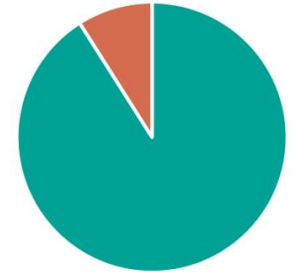
پروژه‌های
Offshore

کاتالیست برای پالایشگاه
و فرآیند

نرم افزار

منبع: وزارت انرژی روسیه

آینده نفت و گاز روسیه

- با توجه به سرعت بالای تغییر شرایط، تخمین درست آینده و تاثیر تحریم و خروج شرکت‌ها از روسیه امری بسیار سخت است. با این حال نگاهی داریم به تاثیر روی تولید نفت و گاز روسیه با توجه به شرایط فعلی.

عرضه گاز از طریق خطوط لوله

- تحریم‌ها و خروج شرکت‌ها تاثیر کمی روی این بخش دارد. هم شرکت Gazprom قادر است که تولید از میداین غرب سیبری را ادامه دهد و هم شرکت‌های روسی و چینی توان تامین و تعمیر تجهیزات را دارند.

عرضه LNG

- پروژه Sakhalin 2 با خروج شل در میان مدت دچار مشکل خواهد شد. پروژه‌های Arctic LNG 2 و Baltic LNG حمایت سرمایه‌گذاران بزرگ خود را از دست می‌دهند.
- چشم‌انداز Novatek جهت تولید ۵۵-۷۰ میلیون تن گاز طبیعی مایع از منطقه یامال تا سال ۲۰۳۰ محقق نخواهد شد. تکنولوژی‌های روسیه می‌توانند برای واحدهای کوچک مفید باشند ولی واحدهای بزرگ قطعا دچار چالش خواهند شد.

آینده نفت و گاز روسیه

تولید نفت خام

- شرکت‌های بزرگ روسیه توان لازم جهت حفظ تولید از میادین نفتی متداول در منطقه اروپایی روسیه و غرب سیبری را دارند. شرکت‌های خدمات حفاری داخلی روسیه نیز توان ارائه خدمات جهت حفظ تولید را دارند. بنابراین ریسک اصلی ناشی از فقدان بازار مصرف نفت خام و فرآورده‌های روسی است.
- بنابراین اگر تحریم‌کنندگان زیاد و متحد باشند تولیدات روسیه کم خواهد شد؛ در غیر این صورت شرکت‌ها راهی برای صادرات به بازارهای جدید پیدا می‌کنند. یکی از راهکارها ارائه تخفیف مناسب است (مثل الان که ۱۵-۲۰ دلار بر بشکه تخفیف می‌دهند).
- سهم نفتی که به‌سختی تولید می‌شود در سبد تولیدات روسیه روبه افزایش است. این یعنی تولید در میان‌مدت ضربه خواهد خورد. ارزیابی‌ها نشان می‌دهد که در صورت خروج شرکت‌های خدمات حفاری از روسیه، تولید نفت خام این شرکت از ۱۱ میلیون بشکه در روز به حدود ۸.۵ میلیون بشکه در روز تا سال ۲۰۳۰ سقوط خواهد کرد.
- تولید از میادینی که دسترسی به آن‌ها دشوار است، تولید از میادین دریایی، انجام عملیات احیاء و افزایش فشار چاه (EOR)، و همینطور تولید از ذخایر نفت سنگین و نفت شیل بیشترین وابستگی را به شرکت‌های غربی دارند و بیشترین ضربه را نیز خواهند خورد.

PetroView

Phone: +98 (21) 6648 9724
Email: info@petroview.ir